

full DOMINICAL

Congrés
Internacional
de Pastoral de les
Grans Ciutats
Inici de la segona fase
el 24 de novembre

PARAULA I VIDA

† LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Viure la fe a les grans ciutats

Aquest mes de novembre tindrà lloc a Barcelona la segona fase del Congrés Internacional sobre la Pastoral de les Grans Ciutats. Serà del 24 al 26, i es clourà a Roma el dia 27, amb una audiència privada del papa Francesc.

En aquest escrit voldria aportar unes reflexions molt presents en la primera fase, sobretot en l'aspecte de com viure la fe cristiana en les ciutats d'avui, cada vegada més marcades pel pluralisme cultural i religiós i per la presència de molts pobres. També he tractat aquesta qüestió en la carta pastoral *Una Església samaritana enmig de les grans ciutats*, en la qual ofereixo unes propostes d'acció com-

parant el document del papa Francesc *La joia de l'Evangelí* amb el nostre Pla pastoral per als anys 2011-2015, titulat *Feu el que Jesús us digui*.

No es pot oblidar que la ciutat és un «àmbit multicultural», diu el papa Francesc en el seu document programàtic esmentat anteriorment —l'exhortació *La joia de l'Evangelí*. «En les grans urbs pot observar-se —afegeix— un entramat en què grups de persones comparteixen les mateixes formes de somiar la vida i imaginaris similars i es constitueixen en nous sectors humans, en territoris culturals, en ciutats invisibles. Variades formes culturals conviuen de fet, però moltes vegades exerceixen pràctiques

de segregació i de violència. L'Església està cridada a ser servidora d'un diàleg difícil.»

L'actual món globalitzat es fa present d'una manera especialment visible a les grans ciutats, encara que també a fora. Per això, no és exagerat afirmar que la resposta al pluralisme cultural i religiós constitueix un dels reptes fonamentals per a totes les religions, també per al cristianisme. Avui cal obrir-se al coneixement i al diàleg amb totes les cultures i religions. No es tracta de relativitzar la pròpia religió ni de caure en el sincretisme o en l'indiferentisme religiós. Per poder dialogar, cal ser conscient de la pròpia identitat i estar-hi arrelat;

altrament, podríem dir que el mateix diàleg es fa inútil o impossible.

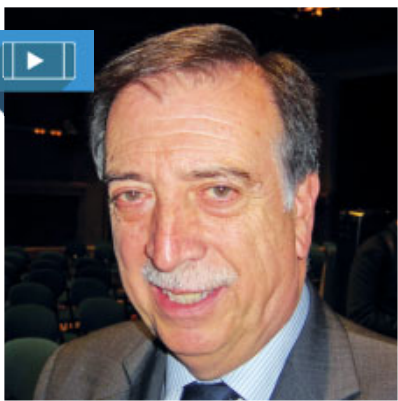
Joan Pau II, amb la iniciativa de l'any 1986, quan es va reunir a la ciutat d'Assís amb representants de les grans religions del món, i l'actual papa Francesc, que ha promogut, després del seu viatge a Terra Santa, una trobada per pregar al Vaticà amb presència de jueus, musulmans i cristians, ens indiquen un camí. Un camí que cal que tingui continuïtat i no es quedi en uns fets simbòlics i interessants però aïllats i sense conseqüències més enllà de l'esdeveniment mateix.

La inserció de l'Església en les cultures urbanes —com es va dir en la primera fase del Congrés— li demana escoltar molt i fer-ho amb molta humilitat. Per això, l'Església es proposa anunciar la Persona de Jesús amb coratge i amb confiança, i millorar cada vegada més el seu testimoniatge pels camins del diàleg, la formació cristiana, l'acolliment i la solidaritat sobretot amb els pobres com a expressió de la fe cristiana. És a dir, construir dia rere dia una Església del servei, que, amb una famosa paràbola de Jesús, anomenem *una Església samaritana*.

ENTREVISTA

Preservar la dignitat humana

EUGENI GAY

«La dignitat humana, fonament d'un ordenament jurídic just, alliberador i solidari» ha estat el títol de la lliçó inaugural del curs 2014-2015 de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona, pronunciada el passat 28 d'octubre per l'advocat i expresident del Tribunal Constitucional Eugeni Gay, que apunta que «és necessari aprofundir en la política de cooperació al desenvolupament i exigir als polítics que assumeixin un compromís real i efectiu de solidaritat».

És l'objectiu final del dret preservar la dignitat humana?

No és l'objectiu prioritari: és l'objectiu fonamental; perquè la dignitat rau, precisament, en la filiació divina dels homes. Això és quelcom que ja va detectar René Cassin, quan deia que eren iguals en drets i en dignitat, i que per això havien de comportar-se amb esperit de fraternitat. I si deia fraternitat és perquè hi havia un pare comú.

Com a creient, com entén els termes justícia i solidaritat?

Com una mateixa cosa. La justícia és, en definitiva, un ideal. La justícia humana és imperfecta. Però la justícia és l'anhel de la igualtat; i la igualtat passa per la solidaritat: des del moment que jo reconec que sóc igual que l'altre haig de ser solidari amb l'altre. Per tant, aquesta és l'aspiració màxima de la justícia.

Com l'ha ajudat la fe, en la seva vida?

Sempre he volgut que l'Evangeli fos una mica la meua guia. He pregat perquè fos així i, certament, la fe m'ha ajudat molt. A Déu li estic agraït perquè ens hagi enviat l'Unigènit, per reconèixer-lo i donar testimoni d'ell. Jo crec que és el més gran que li ha passat a la Humanitat.

Òscar Bardají i Martín

GLOSSA

ENRIC PUIG JOFRA, SJ
Secretari general de la FECC

Un nou germà!

Una família —pares i quatre fills— va viure l'arribada d'un nou membre. El sacerdot que celebra l'eucaristia en la qual participen habitualment va demanar als quatre germans si volien preparar un testimoni sobre l'esdeveniment i exposar-lo un dels diumenges següents. Arribat el dia, començà el germà gran, de dotze anys, dient: «Tots formem part d'una mateixa família, cadascú de nosaltres és com és i va viure el naixement a la seva manera, d'una forma única. Jo, per exemple, portava anys preguntant i demanant un germanet. La seva arribada ha estat com una flama que m'ha il·luminat amb la seva llum i calor, que m'ha donat la felicitat d'oferir-li el meu amor, i em vaig alegrar perquè Déu, finalment, havia escoltat la meua pregària». Seguí la segona germana, de deu anys: «També jo em vaig posar molt contenta i força nerviosa. La mare el va portar al món el mateix dia del meu aniversari. Em molestaria compartir el dia de la celebració amb ell? En veure'l per primera vegada, vaig comprendre que em feia molt feliç aquesta coincidència.»

La tercera filla, de nou anys, expressà així el seu sentir: «Durant l'embaràs de la mare, la il·lusió em va fer dedicar-li el llibre de Sant Jordi que preparem cada any a l'escola. Tenir un infant tan petit a casa suposa molt d'esforç i feina per a tothom, tot gira entorn el nouvingut... i, sovint, no pots fer el que voldries... Quan el mires, però, i et somriu, t'adones del que compensa... i que tu també vas ser petita i que tota la família es va ocupar de tu. Això fa que l'estimis més».

Aquests germans eren conscients que el nouvingut seria, sobretot, algú a qui estimar incondicionalment, sense esperar res a canvi. Aquesta convicció propicia una escola de servei, pràctica de generositat, d'unió fraternal, una lliçó d'amor... i de presència de Déu en la vida.

El germà gran va concloure el testimoni així: «Diuen els pares que cada nou fill és un regal del cel, una mostra que Déu no ha perdut la confiança en nosaltres... Ni nosaltres en Ell. Tant de bo que sempre sigui així». «Veni, fills meus, escolteu-me; us ensenyaré de venerar el Senyor» (Sl 34, 12).

SER PADRES

Intenso sentimiento de pérdida

DR. PAULINO CASTELLS

Pediatre, neuròleg i psiquiatre

Creer con padres separados

Plataforma Editorial

Si les contara la de niños que por la noche se levantan de la cama y van de puntillas a la habitación del progenitor custodio y a tientas le tocan los pies, para cerciorarse de que sigue en la cama, y luego vuelven sigilosamente a su habitación y, ya confiados, se duermen plácidamente...

¿Qué es lo primero que siente el niño? La experiencia del niño sorprendería a los padres... si la conocieran. Ante la separación de los padres, se rompe en el menor la confianza en los adultos; al menos en la continuidad de la familia como institución protectora. Vive un intenso sentimiento de pérdida. Otro gran sentimiento que genera la separación es el de tristeza y lástima; es un acontecimiento

estresante, el niño se siente solo y muy asustado.

Pero si la convivencia familiar está muy deteriorada, a veces la posibilidad de escapar de tal infierno procura un sentimiento de gozosa liberación. Para estos niños liberados les he buscado una denominación: *hijos del suspiro*, por el «¡Uffff!» de profundo alivio que exhalan cuando les preguntan como están en casa después de que se hayan separado sus padres. A veces, el niño, como una estrategia de autodefensa, idealiza la figura del padre o la madre ausente. Lo cual, todo sea dicho, acostumbra a no coincidir con la realidad y es motivo de desagradable sorpresa para los adultos que conviven con el niño.

Lectures Missa diària i Santoral

10. □ Dilluns (litúrgia de les hores: 4a setmana) [Tt 1,1-9 / Sl 23 / Lc 17,1-6]. Sant Lleó el Gran, papa (tosca, 440-461) i doctor de l'Església; sant Andreu Avel·lí (†1608), prev. teatí; sant Tiberi, mr.; santa Teopista, vg.

11. □ Dimarts [Tt 2,1-8.11-14 / Sl 36 / Lc 17,7-10]. Sant Martí de Tours (†397), bisbe, abans monjo, originari de Pannònia; sant Menna, oficial siríac mr. (Alexandria, s. III).

12. ■ Dimecres [Tt 3,1-7 / Sl 22 / Lc 17,11-19]. Sant Josafat, bisbe coadjutor de Pólozk i màrtir (1623) per la unitat dels cristians; sant Emilià (Millán) de la Cogolla, ermità a la Rioja.

13. ■ Dijous [Flm 7-20 / Sl 145 / Lc 17,20-25]. Sant Leandre, bisbe de Sevilla (s. VI); sant Dídac (Diego) d'Alcalà, religiós franciscà a Sevilla (†1463); sant Estanislau de Kostka, religiós jesuïta; sant Nicolau I el Gran, papa (858-867); sant Homobò, comerciant de Cremona (†1197); santa Ennata, verge.

14. ■ Divendres [2Jn 4-9 / Sl 118 / Lc 17,26-37]. Sant Serapí, primer màrtir mercedari; sant Josep Pignatelli, prev. jesuïta; santa Veneranda, vg.

15. ■ Dissabte [3Jn 5-8 / Sl 111 / Lc 18,1-8]. Sant Albert el Gran (†1280), bisbe de Ratisbona i doctor de l'Església (dominicà), patró dels naturalistes; sant Eugeni, bisbe de Toledo; sant Leopold (s. XI), noble, patró d'Àustria.

16. ■ † Diumenge vinent, XXXIII de durant l'any (litúrgia de les hores: 1a setmana) [Pr 31,10-13.19-20.30-31 / Sl 127 / 1Te 5,1-6 / Mt 25,14-30 (o bé: Mt 25,14-15.19-20)]. Santa Margarida d'Escòcia (†1093), reina, nascuda a Hongria; santa Gertrudis (1256-1303), vg. cistercenca a Helfta; sant Edmon, bisbe; sants Roc (Roque) González, Alons Rodríguez i Joan del Castillo, jesuïtes mrs.

LA DEDICACIÓ DE LA BASÍLICA DEL LATERÀ

✠ Lectura de la profecia d'Ezequiel

(Ez 47,1-2.8-9.12)

En aquells dies l'àngel em va fer tornar a l'entrada del santuari i vaig veure que sota el llindar del santuari que mira a l'orient, naixia, al costat dret, una font d'aigua, i s'escolava cap a l'orient, passant a l'esquerra de l'altar. Em va fer sortir per la porta del nord, em va conduir per fora fins a l'exterior de la porta que mira a l'orient, i vaig veure que l'aigua rajava del costat dret.

Llavors em digué: «Aquesta aigua corre per les valls orientals, baixa a l'Arabà i desemboca a la Mar Morta. Entra dins les aigües salades i les saneja. A tot arreu on penetrarà l'aigua d'aquest riu, hi viurà tota mena d'animals que neden dintre l'aigua, i el peix serà molt abundant, perquè on arribi aquesta aigua, la mar serà sanejada. Allà on arribi l'aigua del riu, tot viurà. A banda i banda del riu creixerà tota mena d'arbres fruiters. No perdran mai la fulla i sempre tindran fruit. Cada mes donaran fruits primerencs, perquè l'aigua que els rega neix del lloc sant. Els seus fruits donaran aliment, i les seves fulles seran un remei.»

✠ Salm responsorial (45)

R. *Els braços d'un riu alegren la ciutat de Déu, la mansió més sagrada de l'Altíssim.*

Déu ens és un castell de refugi, / una defensa ferma en hores de perill. / No temem res, quan se somou la terra, / quan les muntanyes s'enfonsen dins el mar. R.

Els braços d'un riu alegren la ciutat de Déu, / la mansió més sagrada de l'Altíssim. / Déu hi és al mig, es manté ferma, / Déu la defensa abans que apunti el dia. R.

El Senyor de l'univers és amb nosaltres, / la nostra muralla és el Déu de Jacob. / Veniu, mireu les gestes del Senyor, / les meravelles que fa sobre la terra. / A tot arreu ha fet cessar els combats. R.

✠ Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint (1Co 3,9b-11.16-17)

Germans, vosaltres sou un edifici construït per Déu. Jo, com a bon arquitecte, amb la gràcia que Déu m'ha donat, he posat el fonament, i d'altres continuen construint. Que cadascú miri bé com construeix. De fonament, ningú no en pot posar cap altre que el que està posat: Jesucrist. No sabeu que sou un temple de Déu i que l'Esperit de Déu habita en vosaltres? Si algú profana el temple de Déu, Déu li'n demanarà compte, perquè el temple de Déu és sagrat, i aquest temple sou vosaltres.

✠ Lectura de l'evangeli segons sant Joan (Jn 2,13-22)

Quan s'acostava la pasqua dels jueus, Jesús pujà a Jerusalem, i trobà al temple els venedors de vedells, moltons i coloms i els canvistes asseguts. Llavors es va fer un fuet de cordes, i els tragué tots, moltons i vedells, fora del temple, escampà la moneda dels canvistes i els bolcà les taules, i digué als venedors de coloms: «Traieu això d'aquí; no convertiu en mercat la casa del meu Pare». Els deixebles recordaren allò que diu l'Escriptura: «El zel del vostre temple em consumia.»

Llavors els jueus el van interrogar: «Quin senyal ens dones que t'autoritzi a fer això?» Jesús els contestà: «Destruïu aquest santuari i jo el reconstruiré en tres dies». Els jueus respongueren: «Fa quaranta-sis anys que treballen en la seva construcció, i tu el vols reconstruir en tres dies?». Però ell es referia al santuari del seu cos.

Quan Jesús ressuscità d'entre els morts, els deixebles recordaren que ell deia això, i cregueren en l'Escriptura i en aquesta paraula de Jesús.

✠ Lectura de la profecia de Ezequiel

(Ez 47,1-2.8-9.12)

En aquellos días, el ángel me hizo volver a la entrada del templo. Del zaguán del templo manaba agua hacia levante —el templo miraba a levante. El agua iba bajando por el lado derecho del templo, al mediodía del altar. Me sacó por la puerta septentrional y me llevó a la puerta exterior que mira a levante. El agua iba corriendo por el lado derecho. Me dijo: «Estas aguas fluyen hacia la comarca levantina, bajarán hasta la estepa, desembocarán en el mar de las aguas salobres, y lo sanearán. Todos los seres vivos que bullan allí donde desembogue la corriente, tendrán vida; y habrá peces en abundancia. Al desembocar allí estas aguas, quedará saneado el mar y habrá vida dondequiera que llegue la corriente.»

A la vera del río, en sus dos riberas, crecerán toda clase de frutales; no se marchitarán sus hojas ni sus frutos se acabarán; darán cosecha nueva cada luna, porque los riegan aguas que manan del santuario; su fruto será comestible y sus hojas medicinales.»

✠ Salmo responsorial (45)

R. *El correr de las acequias alegra la ciudad de Dios, el Altísimo consagra su morada.*

Dios es nuestro refugio y nuestra fuerza, / poderoso defensor en el peligro. / Por eso no tememos, aunque tiemble la tierra, / y los montes se desplomen en el mar. R.

El correr de las acequias alegra la ciudad de Dios, / el Altísimo consagra su morada. / Teniendo a Dios en medio, no vacila; / Dios la socorre al despuntar la aurora. R.

El Señor de los ejércitos está con nosotros, / nuestro alcázar es el Dios de Jacob. / Venid a ver las obras del Señor, / las maravillas que hace en la tierra: / pone fin a la guerra hasta el extremo del orbe. R.

✠ Lectura de la primera carta del apòstol san Pablo a los Corintios (1Co 3,9c-11.16-17)

Hermanos: Sois edificio de Dios. Conforme al don que Dios me ha dado, yo, como hábil arquitecto, coloqué el cimiento, otro levanta el edificio. Mire cada uno cómo construye. Nadie puede poner otro cimiento fuera del ya puesto, que es Jesucristo.

¿No sabéis que sois templo de Dios y que el Espíritu de Dios habita en vosotros?

Si alguno destruye el templo de Dios, Dios lo destruirá a él; porque el templo de Dios es santo: ese templo sois vosotros.

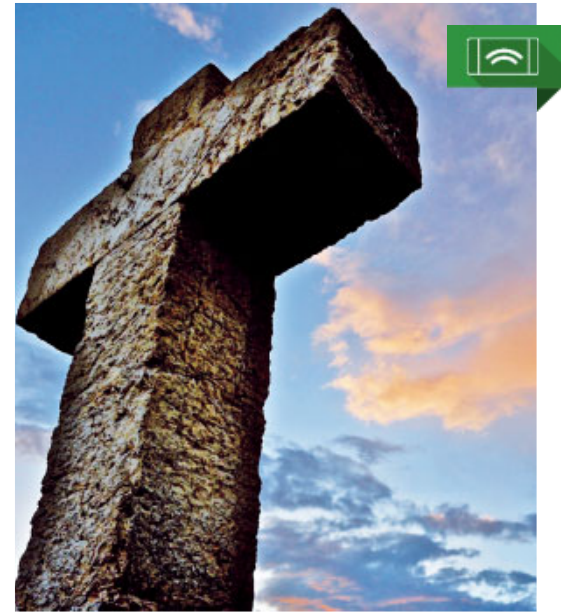
✠ Lectura del santo evangelio según san Juan (Jn 2,13-22)

Se acercaba la Pascua de los judíos, y Jesús subió a Jerusalén. Y encontró en el templo a los vendedores de bueyes, ovejas y palomas, y a los cambistas sentados; y, haciendo un azote de cordes, los echó a todos del templo, ovejas y bueyes; y a los cambistas les esparció las monedas y les volcó las mesas; y a los que vendían palomas les dijo: «Quitad esto de aquí; no convirtáis en un mercado la casa de mi Padre.» Sus discípulos se acordaron de lo que está escrito: «El celo de tu casa me devora.» Entonces intervinieron los judíos y le preguntaron: «¿Qué signos nos muestras para obrar así?» Jesús contestó: «Destruíd este templo, y en tres días lo levantaré.» Los judíos replicaron: «Cuarenta y seis años ha costado construir este templo, ¿y tú lo vas a levantar en tres días?» Pero él hablaba del templo de su cuerpo. Y, cuando resucitó de entre los muertos, los discípulos se acordaron de que lo había dicho, y dieron fe a la Escritura y a la palabra que había dicho Jesús.

COMENTARI

ORIOI TUÑÍ, SJ

La casa del Pare

L'escena de l'expulsió dels venedors del temple de la tradició joànica té aspectes peculiars que s'adiuen a la celebració d'avui. N'escollim dos que són prou significatius.

En primer lloc, aquesta escena, en Joan, obre les actuacions de Jesús en el temple de Jerusalem (2,14) i ho fa com a primer episodi d'una freqüent activitat de Jesús en la ciutat santa, clarament marcada per l'oposició dels «jueus» (2,18; 5,10; 7,15, etc.), dels fariseus (7,32; 8,13) i de les autoritats del temple (7,45; 11,47.57). Val a dir que el tarannà de ferma protesta de l'actuació de Jesús és subratllat en l'escena pel «fuet de cordes» que Jesús empra en l'expulsió. D'aquesta forma, l'escena apunta a un enfrontament de Jesús que es donarà quasi sempre en el temple (5,14; 7,14; 7,28; 7,37; 8,20; 8,59; 10,22-23). L'actitud de Jesús és moguda pel zel que sent pel veritable culte, com ho mostra la citació adaptada del Salm 69.

El segon aspecte que volem subratllar està enllaçat amb el primer: el sentit de l'escena no va ser copsat pels deixebles fins després de la resurrecció de Jesús. L'observació final del narrador subratlla que és només després de la resurrecció de Jesús que els deixebles entenen que el nou santuari anunciat per Jesús és el santuari de la seva persona. I és també aleshores que els deixebles acullen amb fe, tant el sentit de l'escriptura sobre el veritable lloc de culte, com també l'abast de l'enigmàtic anunci d'aquest nou lloc de culte que recolza en el zel de Jesús per la casa del seu Pare. La «casa del Pare» la trobem en altres llocs de Joan: «el fill és sempre a la casa del Pare» (8,35), una casa en la qual «hi ha moltes estances» (14,3). És un espai de fraternitat i de plenitud que Jesús anuncia als deixebles mitjançant la Magdalena («digues als meus germans que pujo al meu Pare que és també el vostre Pare» 20,17). És aleshores quan «els veritables adoradors adoraran al Pare en Esperit i en Veritat» (4,24), és a dir, en l'Esperit que els dona a conèixer que Jesús és la Veritat (16,13; cf. 14,26 i 14,6).

AGENDA

Actes i conferències

Missa pels sacerdots difunts. Dijous 13 nov. (12 h), al Seminari Conciliar de Barcelona (c/ Diputació, 231), presidida pel cardenal Sistach, en sufragi pels sacerdots difunts de la nostra diòcesi. El Col·legi de Rectors prega l'assistència de familiars i amics.

XXVII Jornades de la Gent de Mar. Dia 11 nov. (19.30 h), celebració interreligiosa a Stella Maris (pg. Josep Carner, 51). Dia 12 nov. (18 h), presentació del llibre *La Bíblia y el Mar*, de Mn. Amador Roig (parròquia. Puríssima Concepció (c/ Roger de Llúria, 70). Dia 13 nov. (19 h), taula rodona «Les necessitats dels tripulants dels vaixells de creuer a bord i a port», al Museu Marítim de Barcelona (Av. Drassanes, s/n).

Cicle de tres conferències sobre el Quadern 105. «Esperances davant d'incerteses», dies 13, 18 i 20 de novembre (19 h), a càrrec de David Jou. A l'Auditori de la Facultat de Comunicació Blanquerna (c/ Valldonzella, 12). Info: Fundació Joan Maragall (c/ València 244, 2n), t. 934 880 888, a/e: www.fundaciojoanmaragall.org

Equips de la Mare de Déu. Aprenent a pregar amb les ensenyances del P. Henri Caffarel. Dimecres 12 novem-

bre (17.30-18.30 h), pquia. Verge de Natzaret (c/ Juan de Mena 29, baix.).

«**L'experiència dels místics**». Amb fra Josep Manuel Vallejo, dins del cicle de conferències sobre l'Esperit Sant. Dijous 13 de nov. (20 h), a Pompeia Grups (c/ Riera de Sant Miquel, 1 bis).

Oratori Sant Felip Neri de Gràcia (c/ Sol, 8-12). Diumenge 16 novembre (17 h), projecció DVD musical comentat: *Don Quixot*, Ludwig Minkus, ballet. Informació: t. 650 009 755. Aportació voluntària.

In memoriam

Mn. Joan Rovira Rodríguez. Morí a Barcelona el 29 d'octubre, als 73 anys. Fou rector de La Floresta, Premià de Mar, Caldes d'Estrach, Sant Andreu de Llavaneres i de la parròquia de Sant Ramon de Penyafort, a Barcelona. També fou educador i professor del Seminari Menor de la Conreria.

Pelegrinatges

Pelegrinatge a Terra Santa. Del 28 desembre al 4 gener de 2015. Es vi-

ACTUALITAT

Quart aniversari de la dedicació de la Sagrada Família

Diumenge vinent, dia 16 de novembre (a les 17 h), el cardenal Lluís Martínez Sistach presidirà l'eucaristia a la basílica de la Sagrada Família, amb motiu del quart aniversari de la dedicació de la basílica per part del papa Benet XVI el 7 de novembre de 2010.

Com en anteriors ocasions, la celebració comptarà amb la participació de 400 cantaires de la Federació Catalana d'Entitats Corals i 150 *pueri cantores* de tot Catalunya, dirigits per Pablo Larraz i acompanyats a l'orgue per Juan de la Rubia.

Per participar en l'eucaristia, caldrà recollir les invitacions gratuïtes al Seminari Conciliar de Barcelona (c/ Diputació, 231), del 10 al 14 de novembre, de 10 a 14 h i de 16 a 20 h.

Quart aniversari de la dedicació de la basílica pel papa Benet XVI

Eucaristia presidida pel Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona Dr. Lluís Martínez Sistach

BASÍLICA DE LA SAGRADA FAMÍLIA
Diumenge 16 de novembre de 2014
A les 17:00 h

Recollida d'invitacions gratuïtes del 10 al 14 de novembre al Seminari Conciliar de Barcelona c/ Diputació 231 de 10 h a 14 h i de 16 h a 20 h

sitarà Natzaret, Cafarnaüm, Betlem, Jericó, Jerusalem... Organitza Centre Passatge amb la Comissaria de Terra Santa dels franciscans, t. 932

022 757. Per a més informació i inscripcions: t. 620 595 506 (Carmina).

PALABRA Y VIDA

† LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH
Cardenal arzobispo de Barcelona

Vivir la fe en las grandes ciudades

Este mes de noviembre tendrá lugar en Barcelona la segunda fase del Congreso Internacional sobre la Pastoral de las Grandes Ciudades. Será del 24 al 26, y se clausurará en Roma el día 27, con una audiencia privada del papa Francisco.

En este escrito quisiera aportar unas reflexiones muy presentes en la primera fase, sobre todo en el aspecto de cómo vivir la fe cristiana en las ciudades de hoy, cada vez más marcadas por el pluralismo cultural y religioso y por la presencia de muchos pobres. También he tratado esta cuestión en la carta pastoral *Una Iglesia samaritana en me-*

dio de las grandes ciudades, en la que ofrezco unas propuestas de acción comparando el documento del papa Francisco *La alegría del Evangelio* con nuestro Plan pastoral para los años 2011-2015, titulado *Haced lo que Jesús os diga*.

No se puede olvidar que la ciudad es un «ámbito multicultural», dice el papa Francisco en su documento programático mencionado anteriormente —la exhortación *La alegría del Evangelio*. «En las grandes urbes puede observarse —añade— un entramado en el que grupos de personas comparten las mismas formas de soñar la vida e imaginarios simi-

lares y se constituyen en nuevos sectores humanos, en territorios culturales, en ciudades invisibles. Variadas formas culturales conviven de hecho, pero muchas veces ejercen prácticas de segregación y de violencia. La Iglesia está llamada a ser servidora de un diálogo difícil.»

El actual mundo globalizado se hace presente de una manera especialmente visible en las grandes ciudades, aunque también fuera de ellas. Por eso, no es exagerado afirmar que la respuesta al pluralismo cultural y religioso constituye uno de los retos fundamentales para todas las religiones, también para el cristianismo. Hoy hay que abrirse al conocimiento y al diálogo con todas las culturas y religiones. No se trata de relativizar la propia religión ni de caer en el sincretismo o en el indiferentismo religioso. Para poder dialogar, hay que ser consciente de la propia identidad y estar arraigado; de otro modo, podríamos decir que el mismo diálogo se hace inútil o imposible.

Juan Pablo II, con la iniciativa del año 1986, cuando se reunió en la ciudad de Asís con representantes

de las grandes religiones del mundo, y el actual papa Francisco, que ha promovido después de su viaje a Tierra Santa un encuentro para orar en el Vaticano con presencia de judíos, musulmanes y cristianos, nos indican un camino. Un camino que debe tener continuidad y no quedarse en unos hechos simbólicos e interesantes pero aislados y sin consecuencias más allá del evento mismo.

La inserción de la Iglesia en las culturas urbanas —como se dijo en la primera fase del Congreso— le pide escuchar mucho y hacerlo con mucha humildad. Por eso, la Iglesia se propone anunciar la Persona de Jesús con coraje y con confianza, y mejorar cada vez más su testimonio por los caminos del diálogo, la formación cristiana, la acogida y la solidaridad sobre todo con los pobres como expresión de la fe cristiana. Es decir, construir día tras día una Iglesia del servicio, a la que, con una famosa parábola de Jesús, llamamos *una Iglesia samaritana*.

